

PAM – Příspěvky na stravování

Minimální verze programu: 2024.1.17

1. Legislativní změny od 1. 1. 2024

Příspěvkem na stravování se pro účely daní z příjmů rozumí

1. stravování poskytované jako nepeněžní plnění ke spotřebě na pracovišti zaměstnance nebo v rámci stravování zajišťovaného prostřednictvím jiného subjektu než zaměstnavatele a
2. peněžitý příspěvek na stravování.

Novelou zákona o daních z příjmů došlo ke sjednocení daňového režimu plnění poskytovaných zaměstnavatelem zaměstnanci ve formě příspěvku na stravování (hlavní jídlo, shodně jako pro účely § 163 odst. 2 zákoníku práce) a stanovení jednotné hranice pro osvobození.

Nově budou pro **nepeněžitý příspěvek na stravování** (stravenky nebo nepeněžitý stravování zajištěné na pracovišti) platit stejné limity a pravidla zdanění jako pro **peněžitý příspěvek na stravování** (stravenkový paušál).

1.1. Stravenky podle legislativy platné do konce roku 2023

Podle platné legislativy do konce roku 2023 byla hodnota stravování poskytované jako nepeněžní plnění (např. stravenky) na straně zaměstnance osvobozeným příjmem bez omezení. Na straně zaměstnavatele byly tyto výdaje daňově uznatelné jen do výše 55 % ceny jednoho jídla za jednu směnu podle zákoníku práce, maximálně však do výše 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin.

V praxi tak na stravenky zaměstnavatel většinou přispíval 55 % optimální výše stravenky, které zaplatil stravenkové firmě, a tento náklad si odečetl z daňového základu. Zbylých 45 % srazil zaměstnanci z čisté mzdy. Naproti tomu u stravenkového paušálu těch 55 % vyplácí zaměstnavatel přímo svému zaměstnanci a zbývajících 45 % už zaměstnanci zůstává ve výplatě.

Podle nové legislativy platné od roku 2024 není výše nepeněžitýho příspěvku zaměstnavatele omezena výší 55 % ceny jednoho jídla, nýbrž stejně jako u stravenkového paušálu jen 70 % horní hranice výše uvedeného stravného, navíc nikoliv jako dosud z důvodu daňové uznatelnosti na straně zaměstnavatele, nýbrž nově z důvodu osvobození tohoto příjmu na straně zaměstnance.

1.2. Daňový režim na straně zaměstnance

Na straně zaměstnance je příspěvek na stravování podle § 6 odst. 9 písm. b) zákona o daních z příjmů **osvobozen do výše 70 % horní hranice stravného**, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin. V rozsahu, ve kterém příspěvek na stravování přesáhne stanovený limit, bude na straně zaměstnance příjmem podléhajícím dani z příjmů podle § 6 odst. 1 písm. d) zákona o daních z příjmů. Nadlimitní část tedy musí zaměstnavatel zdanit a odvést z ní pojistné. Například pro rok 2024 hraniční částka pro osvobození činí 70% z částky 166 Kč, tj. 116,20 Kč.

Příjem ve formě příspěvku na stravování je osvobozen pouze za předpokladu, že během směny zaměstnanec vykonával práci **alespoň 3 hodiny a nevznikl mu během této směny nárok na stravné** v rámci cestovních náhrad. Další příspěvek na stravování poskytnutý zaměstnanci v rámci jedné směny bude do stejné výše osvobozen pouze v případě, pokud délka této směny v úhrnu s přestávkou v práci byla delší než 11 hodin. Pro zaměstnance, kteří nemají definovanou směnu, se za směnu považuje kalendářní den.

1.3. Daňový režim na straně zaměstnavatele

Na straně zaměstnavatele je daňově uznatelným výdajem hodnota poskytnutého příspěvku na stravování **bez omezení**. Daňová uznatelnost výdajů byla a je i nadále řešena ustanovením § 24 odst. 2 písm. j) bodu 4 zákona o daních z příjmů. K 1. 1. 2024 sice došlo ke zrušení původního bodu 4, ale nově ho nahradil bod 5, který se současně přečísloval na bod 4.

1.4. Příspěvky na stravování & exekuční srážky

Příspěvek na stravování nemůže být předmětem soudního výkonu rozhodnutí ani exekuce. Stejně jako stravenka je i peněžitý příspěvek samostatným nenárokovým benefitem, který zaměstnavatel v souladu se zákoníkem práce může zaměstnanci poskytovat nad rámec sjednané odměny za práci. Srážkami ze mzdy je přitom možno postihnout pouze mzdu a dále jiný příjem, jenž má vztah k výkonu práce, nahrazuje mzdu jako odměnu za práci anebo je poskytován vedle ní a zároveň je uveden v § 299 o. s. ř. Příspěvek na stravování však není mzdou, a ačkoli by jej bylo možno klasifikovat jako jiný příjem, který má vztah k výkonu práce a je poskytován vedle odměny za práci, není uveden v taxativním výčtu § 299 o. s. ř. Z toho důvodu nelze tento příjem postihnout srážkami z jiných příjmů ani příkázáním (jiné peněžitě) pohledávky.

1.5. Přehled výše osvobozených příspěvků na stravování v letech

Období	Horní hranice stravného (HHS)	Zaměstnanec		Zaměstnavatel	
		Strav. paušál	Stravenky	Strav. paušál	Stravenky
2021	108 Kč	75,60 Kč	neomezeno	neomezeno	do výše 55 % ceny jídla, max. do výše 70 % HHS
2022 (01.01. - 19.08.)	118 Kč	82,60 Kč	neomezeno	neomezeno	
2022 (20.08. - 31.12.)	142 Kč	99,40 Kč	neomezeno	neomezeno	
2023	153 Kč	107,10 Kč	neomezeno	neomezeno	
2024	166 Kč	116,20 Kč		neomezeno	

Tabulka s hraničními částka pro osvobození příjmu na straně zaměstnance a daňovou uznatelnost na straně zaměstnavatele

2. Rozšíření stávající evidence stravenek v PAM o příspěvek na stravování

V případě, že zaměstnancům dáváte stravenky a dosud jste v programu PAM neevidovali příspěvky zaměstnavatele na stravenky a jen zaměstnanci sráželi ze mzdy doplatek za stravenky, tak poté, co se rozhodnete v programu PAM nově **evidovat příspěvky na stravování** (např. z důvodu hlídání limitu pro osvobozený příjem), tak je nutné tuto skutečnost zohlednit i v nastavení příslušné srážky ze mzdy. Je nutné si totiž uvědomit, že nově evidovaný příspěvek zaměstnavatele na stravování bude zaměstnanci navyšovat příjem. **Srážku ze mzdy** tudíž bude nutné **navýšit** z výše hodnoty doplatku za stravenky **na nominální hodnotu stravenek**. Pro případnou úpravu vzorce pro výpočet srážek ze mzdy za stravenky kontaktujte Quit.

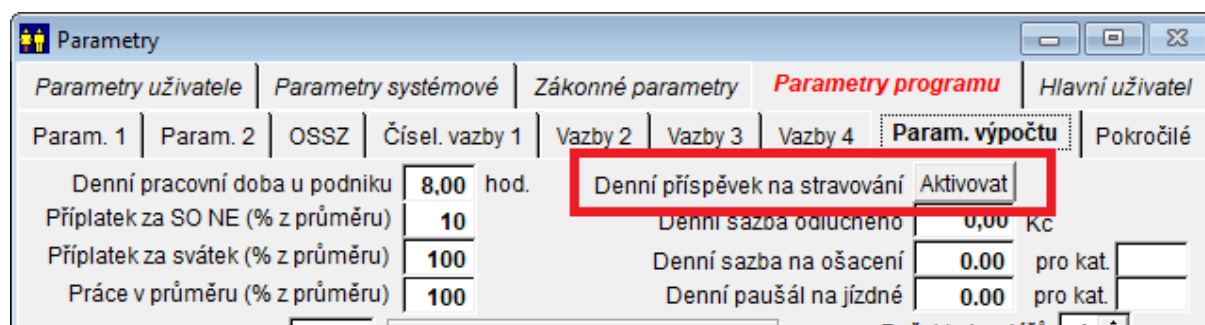
Naopak pokud nadále v programu PAM **nechcete evidovat příspěvek na stravování, nic se nemění**. Jen musíte pamatovat na to, že hodnota tohoto příspěvku nesmí přesáhnout 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin.

Příklad

Zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům stravenky v nominální hodnotě 100 Kč a přispívá na ně ve výši 55 % jejich hodnoty. Nově bude tento příspěvek evidovat i ve mzdovém programu. V měsíci s 20 odpracovanými dny tento příspěvek zaměstnanci nově navýší příjem o 1 100 Kč (20 krát 55 Kč). V programu PAM musíte provést úpravu vzorce výpočtu srážky ze mzdy za stravenky, protože se zaměstnanci má ze mzdy namísto hodnoty 45% doplatku za stravenky ve výši 900 Kč (20 krát 45 Kč) srazit nominální hodnota stravenek ve výši 2000 Kč (1100 Kč + 900 Kč) za 20 stokorunových stravenek.

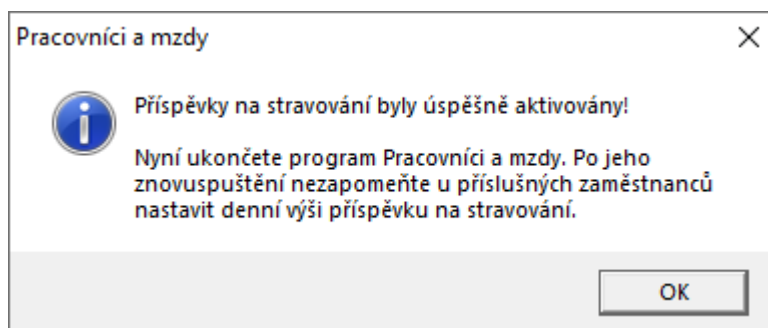
3. Aktivace příspěvků na stravování v PAM

Pokud se rozhodnete u některé firmy používat **peněžitě příspěvky na stravování** (stravenkový paušál) nebo **nepeněžitě příspěvky na stravování** (např. stravenky), tak nejprve v parametrech výpočtu nastavení příslušné firmy proveďte aktivaci příspěvků na stravování (není-li již aktivován).

Param. 1	Param. 2	OSSZ	Čísel. vazby 1	Vazby 2	Vazby 3	Vazby 4	Param. výpočtu	Pokročilé
Denní pracovní doba u podniku	8,00	hod.					Denní příspěvek na stravování	Aktivovat
Příplatek za SO NE (% z průměru)	10						Denní sazba odlučeno	0,00 Kc
Příplatek za svátek (% z průměru)	100						Denní sazba na ošacení	0,00 pro kat.
Práce v průměru (% z průměru)	100						Denní paušál na jízdné	0,00 pro kat.

V případě úspěšné aktivace se zobrazí následující hlášení. Poté je nutné ukončit a znovu spustit program PAM.

Pracovníci a mzdy

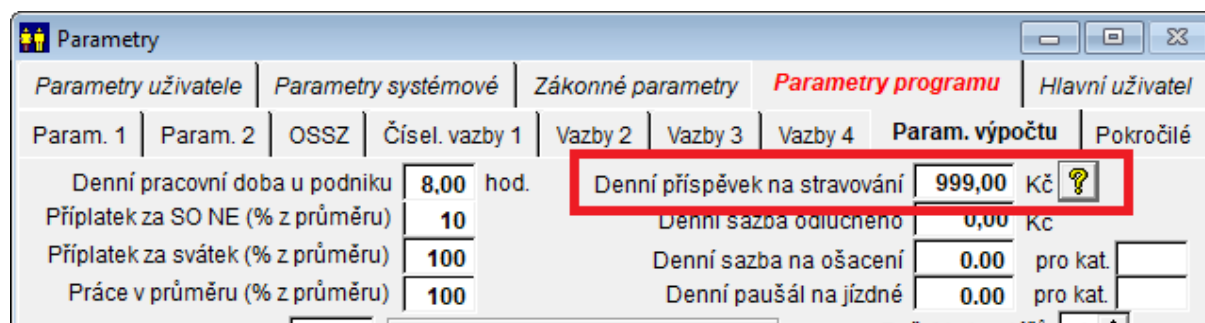
Příspěvky na stravování byly úspěšně aktivovány!

Nyní ukončete program Pracovníci a mzdy. Po jeho znovuspuštění nezapomeňte u příslušných zaměstnanců nastavit denní výši příspěvku na stravování.

OK

4. Nastavení výše příspěvku na stravování v parametrech firmy

V parametrech výpočtu nastavení firmy můžete v poli **Denní příspěvek na stravování** vyplnit částku denního příspěvku, který bude za každý odpracovaný den náležet těm zaměstnancům, u nichž bude v kmenových údajích nastaveno, že se má použít výše denního příspěvku na stravování z nastavení firmy – více viz kap. 5.

Param. 1	Param. 2	OSSZ	Čísel. vazby 1	Vazby 2	Vazby 3	Vazby 4	Param. výpočtu	Pokročilé
Denní pracovní doba u podniku	8,00	hod.					Denní příspěvek na stravování	999,00 Kč ?
Příplatek za SO NE (% z průměru)	10						Denní sazba odlučeno	0,00 Kc
Příplatek za svátek (% z průměru)	100						Denní sazba na ošacení	0,00 pro kat.
Práce v průměru (% z průměru)	100						Denní paušál na jízdné	0,00 pro kat.

Maximální osvobozený denní příspěvek na stravování pro rok 2024 činí 116,20 Kč (70% ze 166 Kč); při zaokrouhlení na koruny 116 Kč.

Pro používání maximální hodnoty osvobozeného denního příspěvku podle aktuálně platné legislativy můžete zadat některou z těchto hodnot:

999,00 ... pro částku v korunách (tj. 116 Kč pro rok 2024),

999,99 ... pro částku v haléřích (tj. 116,20 Kč pro rok 2024).

5. Nastavení příspěvku na stravování u zaměstnance

V kmenových údajích příslušných zaměstnanců můžete v záložce *Mzdové* v poli **Přísp. na strav.** vyplnit částku denního příspěvku na stravování, který bude těmto zaměstnancům náležet za každý odpracovaný den.

Pokud zde zadáte hodnotu **999**, tak se výše příspěvku pro tohoto zaměstnance bude brát z nastavení firmy, kde si výši příspěvku můžete v budoucnu měnit centrálně pro všechny zaměstnance najednou.

Výměra dovolené	160	[hod]	
Zůstatek dovolené	160,00	[hod]	
Přísp. na strav.	999,00		
Příspěvek na PP	0		

6. Zadání počtu a výše příspěvků na stravování do mzdy

6.1. Zadání počtu příspěvků

Při zpracování výplaty se počet osvobozených příspěvků na stravování standardně odvozuje z počtu zadaných celých odpracovaných dní.

Odpracované dny	22,0	
Soboty a neděle	0,0	8,0
Svátky (placené)	0,0	1,0
Svátky (neplacené)	0,0	
Dny dovolené	0,0	

6.2. Zadání celkové částky příspěvků

Celkový příspěvek na stravování nemusíte vůbec zadávat. Jeho výše se počítá automaticky na základě počtu příspěvků a jeho denní výše.

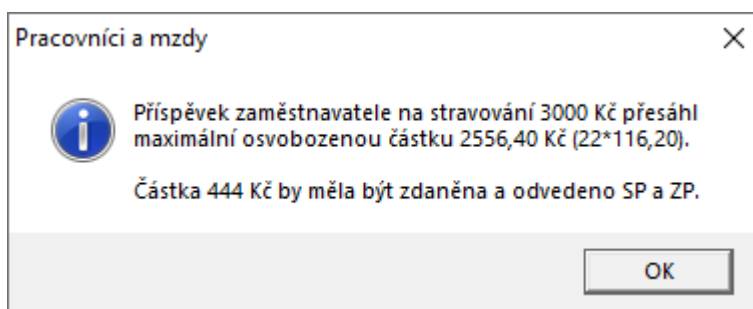
Vyměř.základ Z.P.	0	
Vym.základ S.P.	0	
Přísp. na strav.	0	2552
Příspěvek na PP	0	

V případě potřeby můžete zadat snížení/navýšení automaticky vypočtené částky celkového příspěvku na stravování, který se váže k počtu odpracovaných směn, resp. dní.

6.3. Kontrola maximální výše osvobozeného příspěvku na stravování

Částku denního příspěvku na stravování doporučujeme nastavit tak, aby **nepřesáhla maximální osvobozenou částku**, tj. 70 % horního limitu stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin.

Pokud by byla denní částka zadána větší a celková částka příspěvku na stravování by při zadaném počtu odpracovaných směn (resp. dnů) **přesáhla limitní hranici**, tak Vás program při výpočtu mzdy na tuto skutečnost upozorní. Nadlimitní částka bude následně zdaněna a bude z ní odvedeno sociální a zdravotní pojištění.

Následně můžete upravit či jen potvrdit zjištěnou nadlimitní částku, která má být použita pro úpravu vyměřovacích základů.

